

บ้านใหม่ ชีวิตใหม่ของป้าันทา สามารถ

“สวัสดิ์ครับจำผมได้ไหม” เป็นคำทักทายของเจ้าหน้าที่สนามของมูลนิธิดวงประทีป ที่มีต่อป้าันทา สามารถ “จำไม่ได้.....เป็นญาติป้าหรือเปล่า...” เป็นคำตอบที่ทำให้ผมงงไปพักใหญ่ ก็เป็นธรรมดา เพราะที่ผ่านมามีผมไม่ได้คุยกับป้าเท่าไร มาชุมชนก็ได้แต่ตรวจงานและคุยกับช่าง “ผมเจ้าหน้าที่มูลนิธิดวงประทีปครับผม” ผมตอบกลับไป “อ้อ.. จำได้แล้ว มีอะไรให้ป้าช่วยเหลือหรือเปล่า” ป้ากล่าวกลับ

ป้าันทา สามารถ อายุ 70 ปี แยกทางกับสามีนาน 40 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนริมทางรถไฟมา 35 ปี มีลูก 4

คน เดิมที่ป้าเป็นคนอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พออายุได้ 29 ปี ได้ออกจากบ้านมาเพื่อมาตั้งหลักปักฐานกับครอบครัว โดยทำงานที่บริษัทเย็บผ้าส่งออกแห่งหนึ่ง มีตำแหน่งเป็นหัวหน้า ซึ่งหลังจากนั้นก็ไม่เคยกลับไปท่าศาลาอีกเลย หลังจากโรงงานปิดก็ได้มาอาศัยอยู่ที่ชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ โดยมาอาศัยอยู่กับลูกปลุกบ้านหลังเล็กๆ เพื่อเป็นที่หลบแดดหลบฝน โดยบ้านหลังดังกล่าวอยู่มานานมากแล้วมี

สภาพทรุดโทรม ส่วนตัวป้าเองก็เป็นโรคหอบจึงทำให้ป้าทำงานไม่ไหว เวลาไปพบคุณหมอๆ ก็จะแนะนำให้ป้าอยู่บ้านที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อจะไม่ให้โรคกำเริบขึ้นมาอีก ป้าก็ได้แต่นึกอยู่ในใจว่าจะ “ให้อยู่ที่อากาศถ่ายเทสะดวกได้อย่างไร เงินจะซื้อข้าวกินก็แทบจะไม่มี ไม่ต้องพูดถึงเงินที่จะซ่อมหลังคา หากวันไหนฝนตกเวลานอนก็ต้องทะเลาะกันเพราะหาที่นอนที่จะหลบฝนไม่ได้ เพราะหลังคารั่วเปียกทั้งบ้านสุขภาพจิตแย่โรคก็กำเริบจะอยู่ได้อีกนานเท่าไรก็ไม่รู้”

แต่หลังจากที่คณะกรรมการชุมชนได้มีมติคัดเลือกบ้านป้า เพื่อเข้าโครงการซ่อมแซมบ้านในโอกาสครบรอบ 60 ปี ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ “...ป้ารู้สึกดีใจมากๆ ที่สุดในชีวิต ไม่รู้จะพูดออกมาอย่างไร เพราะถ้าจะให้ป้าซ่อมเองก็คงไม่มีปัญญา เคยนึกจะกลับบ้านที่ท่าศาลา แต่กลับไม่ได้หรอกเพราะเราไม่เคยกับไปเกือบ 50 ปีแล้วจะกลับอย่างไร ทางญาติเองทุกคนคิดว่าป้าตายแล้ว ไม่เคยติดต่อใครเลย จะติดต่อก็อาย เพราะกลัวญาติจะมาหาและไม่มีที่ให้เขานอน ไม่อยากให้ญาติเห็นสภาพอย่างนี้...” ป้าตัดท้อในความยากจนของตนเอง

เมื่อบ้านป้าเริ่มซ่อมแซม “...ก็คิดนะนี่เราจะมีบ้านใหม่แล้ว อยากเจอญาติ นั่งคิดและนอนคิดอยู่หลายวัน ป้าก็เลยไปรื้อของใส่เอกสารของป้าที่เก็บไว้นานมาก เจอบ้านเลขที่ของพ่อเลี้ยง ป้าจึงเขียนจดหมายโดยระบุข้อความว่า ‘ถ้าได้รับจดหมายฉบับนี้ ขอให้โทรกลับมาเบอร์โทรศัพท์ตามนี้’ เขียนไปได้ประมาณ 3 วัน มีโทรศัพท์มาลูกสาววิ่งมาบอกว่า ‘แม่โทรศัพท์ของแม่’ พอได้รับป้าพูดอะไรไม่ออกเลยนะ งง ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร พอได้ปรับตัวสักพักก็เล่าสารทุกข์สุกดิบตามประสาคนแก่ ญาติบอกว่า ‘ฉันนี่กว่าแก่ตายไปแล้ว กลับบ้านเรานะ กลับบ้านเราละ’ หลังจากนั้นอีกไม่นานป้าก็ได้นั่งรถทัวร์เพื่อไปท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช”

ระหว่างนั่งรถกลับบ้านที่ทำศาลาป่ารัฐสิกอย่างไรบ้าง “ป่ารัฐสิกหนาว” “ป่านี้ตกลงจริงๆ” “อ้าวก็ป่าหนาวจริงๆ นานแล้วนะที่ป่าไม่ได้นั่งรถทัวร์ เขาเปิดแอร์เย็นมาก ป่าก็ใส่เสื้อผ้าบางๆ นึกในใจคนสมัยนี้ทำไมผ้าห่มชอบซื้อสีเดียวกันนั่งมองไป มองมา หนาวจะแทบทนไม่ได้ จึงตัดสินใจจะไปถามคนรถว่า ‘มีผ้าอะไรให้ป่าห่มบ้าง’ ป่าจึงรู้ตอนนั้นแหละว่า ผ้าห่มเขาใส่ถุงแขวนไว้ข้างเบาะ เขามีให้ทุกคนหลังจากนั้นป่าเลิกหนาวเลย อี อี อี.....” เกล็ดฮาๆ จากป่าหลังจากที่ไม่เคยนั่งรถ บขส. มานานหลายปี

แล้วเป็นไงต่อครับ “ป่าอะโทรศัพท์ก็ไม่มี มีแต่เบอร์โทรศัพท์ญาติที่จะมารับนะ เชื่อไหมป่ารักษามันมากกว่าเงินของป่าอีก คิดในใจว่าถ้าหายไปน่ะก็ตายแน่ๆ จะให้ไปทางไหนได้ งงไปหมดเวลาเกือบ 50 ปี ที่ไม่ได้กลับมาเยี่ยมบ้าน พอถึงสถานีขนส่งป่าก็โทรหาญาติๆ ก็บอกลักษณะแต่ป่าก็จำไม่ได้หรอก แต่นึกในใจมันต้องเป็นคนนี้แน่ๆ เลยเข้าไปถาม ‘มารับใครหรือหนู’ ‘มารับคนชื่อ นันทา สามารถ’ ‘ป่านี้แหละ’ พอได้ยินคำนี้ป่ากับญาติอีก 4 คน กอดกันน้ำตาไหลโดยไม่รู้ตัวเลยนะ”

“ชีวิต 1 เดือนของป่าที่ทำศาลา ได้คุยกับญาติกับหลาน และก็นึกขึ้นได้ว่า ‘เราไม่มีบัตรประชาชนเราต้องไปทำบัตร เราไม่มีบัตร 30 บาท’ เพราะตลอดระยะเวลาที่ออกจากบ้านมา หลังจากที่บัตรประชาชนหมดอายุก็ไม่ได้ไปทำอีกเลย มันจึงทำให้ป่ารู้ว่าขนาดเราเป็นคนไทยนะการที่ไม่มีบัตรประชาชนมันลำบากจริงๆ” อ้าวทำไมป่าไม่ไปทำละครับ “ตอนนั้นกลัวไปทำแล้วจะเจอญาติพี่น้อง ป่ายังไม่อยากเจอ เพราะเราไม่มีอะไร บ้านจะให้ญาติพักยังไม่มีเลย ไปหาหมอก็ใช้เงินแต่หลังจากได้บัตรชีวิตป่าคงดีขึ้น”

“หลังจากซ่อมแซมบ้านเสร็จเชื่อไหมพ่อหนุ่ม ป่าอยากให้ญาติมาเยี่ยมป่า เพราะเรามีที่นอนให้เขาอนป่าภูมิใจและสบายใจถึงมันจะเป็นบ้านหลังเล็กแต่สำหรับป่ามันยิ่งใหญ่ สุขภาพจิตป่าก็ดี โรคหอบอาการก็ดีขึ้น ขอบคุณจริงๆ จากหัวใจดวงเล็กๆ ของป่า ขอบคุณธนาคารอาคารสงเคราะห์ ครูประทีป และคณะกรรมการชุมชนที่ได้ให้เกียรติเลือกบ้านป่าเข้าโครงการ ขอให้เจริญๆ นะ รวมทั้งพ่อหนุ่มด้วย

“ป่าครับ..... ผมฟังป่ามน้ำตาไหลเลยนะ ชีวิตป่านี้สุดยอดจริงๆ ทำไมป่าถึงเชื่อใจเล่าประสบการณ์ชีวิตของป่าให้ผมฟัง ป่าคิดว่านี่เป็นช่วงสุดท้ายของชีวิตแล้ว การที่ได้บ้านเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ เพราะช่วงที่ยังไม่ได้ซ่อมบ้านป่าก็คิดว่าน่าจะอยู่ได้อีกไม่นาน แต่พอซ่อมบ้านเสร็จป่ามีกำลังใจที่จะต่อสู้ต่อไป และคิดว่าถ้าเล่าให้พ่อหนุ่มฟังพ่อหนุ่มต้องเชื่อและฟังป่าแน่ๆ นี่เป็นคำทิ้งท้ายของป่านันทา สามารถ”